

Határozatok Tára

A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (hetedik tanács)

2024. február 22.*

„Előzetes döntéshozatal – Élelmiszer-biztonság – Az állati eredetű élelmiszerek különleges higiéniai szabályai – 853/2004/EK rendelet – A 3. cikk (2) bekezdése – Az állati eredetű termékek felületi szennyeződésének eltávolítására szolgáló anyag – Fogalom – A *Listeria monocytogenes* kórokozó baktériummal való szennyeződés – A termelési folyamat utolsó szakaszaiban a vágóhidakon kívül alkalmazandó, az állati eredetű termékek felületi szennyeződésének megelőzésére szolgáló anyag – Forgalomba hozatal – Az Európai Bizottság általi előzetes engedély”

A C-745/22. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a Symvoulio tis Epikrateias (államtanács, Görögország) a Bírósághoz 2022. december 2-án érkezett, 2022. november 8-i határozatával terjesztett elő

a **Micreos Food Safety BV**

és

az **Eniaios Foreas Elenchou Trofimon (EFET)**

között folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (hetedik tanács),

tagjai: F. Biltgen tanácselnök, N. Wahl és M. L. Arastey Sahún (előadó) bírák,

főtanácsnok: T. Čapeta,

hivatalvezető: A. Calot Escobar,

tekintettel az írásbeli szakaszra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

- a Micreos Food Safety BV képviseletében S. Pappas avocat,
- az Eniaios Foreas Elenchou Trofimon (EFET) képviseletében E. Strataki dikigoros,

* Az eljárás nyelve: görög.

- a görög kormány képviselőjében E. Leftheriotou és A.E. Vasilopoulou, meghatalmazotti minőségben,
- az Európai Bizottság képviselőjében M. Konstantinidis, B. Rechená és M. Zerwes, meghatalmazotti minőségben,

tekintettel a főtanácsnok meghallgatását követően hozott határozatra, miszerint az ügy elbírálására a főtanácsnok indítványa nélkül kerül sor,

meghozta a következő

Ítéletet

- 1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem a 2019. június 20-i (EU) 2019/1243 európai parlamenti és tanácsi rendelettel (HL 2019. L 198., 241. o.) módosított, az állati eredetű élelmiszerek különleges higiéniai szabályainak megállapításáról szóló, 2004. április 29-i 853/2004/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL 2004. L 139., 55. o.; magyar nyelvű különkiadás 3. fejezet, 45. kötet, 14. o.; a továbbiakban: 853/2004 rendelet) 3. cikke (2) bekezdésének, valamint az élelmiszer-adalékanyagokról szóló, 2008. december 16-i 1333/2008/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL 2008. L 354., 16. o.; helyesbítések: HL 2009. L 74., 35. o.; HL 2015.L 123., 122. o.) 3. cikke (2) bekezdése a) és b) pontjának értelmezésére vonatkozik.
- 2 E kérelmet a hollandiai székhelyű Microos Food Safety BV társaság és az Eniaios Foreas Elenchou Trofimon (EFET) (egységes élelmiszer-ellenőrzési hatóság, Görögország) között annak tárgyában folyamatban lévő jogvita keretében terjesztették elő, hogy ez utóbbi megtagadta a Listex™ P100 görög piacon való forgalomba hozatalának engedélyezését, amely termék a *Listeria monocytogenes* kórokozó baktériumnak az állati eredetű, fogyasztásra kész élelmiszerekben, például halászati termékekben és tejtermékekben, valamint húskészítményekben való előfordulásának permetezés útján történő elkerülésére irányul.

Jogi háttér

A 178/2002/EK rendelet

- 3 Az élelmiszerjog általános elveiről és követelményeiről, az Európai Élelmiszerbiztonsági Hatóság létrehozásáról és az élelmiszerbiztonságra vonatkozó eljárások megállapításáról szóló, 2002. január 28-i 178/2002/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL 2002. L 31., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 15. fejezet, 6. kötet, 463. o.; helyesbítések: HL 2014. L 327., 9. o.; HL 2016. L 11., 19. o.) 3. cikke a 3. és 14. pontjában a következőket írja elő:

„E rendelet alkalmazásában:

[...]

3. élelmiszer-vállalkozó: az a természetes vagy jogi személy, aki/amely az általa ellenőrzött élelmiszer-vállalkozáson belül felelős az élelmiszerjog követelményeinek betartásáért;

[...]

14. veszély: élelmiszerben vagy takarmányban található biológiai, kémiai vagy fizikai hatóanyag, amely az egészségre károsan hathat”.

A 852/2004/EK rendelet

- 4 Az élelmiszer-higiéniáról szóló, 2004. április 29-i 852/2004/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL 2004. L 139., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 13. fejezet, 34. kötet, 319. o.) 2. cikkének (1) bekezdése a c) és f) pontjában a következőket írja elő:

„E rendelet alkalmazásában:

[...]

c) »létesítmény«: az élelmiszer-ipari vállalkozás bármely egysége;

[...]

f) »szennyeződés«: valamely veszély megléte vagy bevitele”.

A 853/2004 rendelet

- 5 A 853/2004 rendelet (6), (9), (10) és (18) preambulumbekzdése értelmében:

„(6) Kívánatos további egyszerűsítések elérése azáltal, hogy – ahol csak lehet – ugyanazokat a szabályokat kell alkalmazni minden állati eredetű termékre.

[...]

(9) Az átdolgozás elsődleges célkitűzései a fogyasztóvédelem magas szintjének biztosítása az élelmiszerbiztonságra való tekintettel, különösen azáltal, hogy ugyanazon szabályokat alkalmazzák a [z Európai] Közösség minden élelmiszeripari vállalkozójára, valamint az állati eredetű termékek belső piaca megfelelő működésének biztosítása, így járulva hozzá a közös agrárpolitika célkitűzéseinek megvalósításához.

(10) Fenn kell tartani, és – amennyiben a fogyasztóvédelem biztosításához szükséges – szigorítani kell az állati eredetű termékekre vonatkozó részletes higiéniai szabályokat.

[...]

(18) Az e rendeletben megállapított szerkezeti és higiéniai előírásokat helyénvaló a létesítmények minden típusára alkalmazni, beleértve a kisvállalkozásokat és a mozgó vágóhidakat.”

- 6 E rendeletnek a „Hatály” című 1. cikke az (1) bekezdésében a következőképpen rendelkezik:

„Ez a rendelet különleges higiéniai szabályokat állapít meg az állati eredetű élelmiszerekre vonatkozóan az élelmiszeripari vállalkozók számára. Ezek a szabályok kiegészítik a 852/2004/EK rendeletben megállapított szabályokat. A szabályok az állati eredetű feldolgozatlan és feldolgozott termékekre vonatkoznak.”

- 7 A 853/2004 rendelet „Fogalommeghatározások” című 2. cikke értelmében:
„E rendelet alkalmazásában a következő fogalommeghatározásokat kell alkalmazni:
1. a 178/2002/EK rendeletben megállapított fogalommeghatározások;
  2. a 852/2004/EK rendeletben megállapított fogalommeghatározások;
- [...]”
- 8 A 853/2004 rendelet „Általános kötelezettségek” című 3. cikke a (2) bekezdésében a következőket írja elő:
- „Az élelmiszeripari vállalkozók az állati eredetű termékek felületi szennyeződésének eltávolításához semmilyen más szert nem használhatnak, csak ivóvizet – vagy amennyiben a 852/2004/EK rendelet vagy ez a rendelet engedélyezi annak használatát, tiszta vizet –, kivéve, ha a szer használatát a[z Európai] Bizottság engedélyezte. Ebből a célból a Bizottság felhatalmazást kap arra, hogy a 11a. cikknek megfelelően e rendeletet kiegészítő, felhatalmazáson alapuló jogi aktusokat fogadjon el.
[...]”
- 9 A 853/2004 rendelet I. mellékletének 8.1. pontja a következőket mondja ki:
- „»Állati eredetű termékek«:
- állati eredetű élelmiszerek, beleértve a mézet és a vért;
  - emberi fogyasztásra szánt élő kagylók, élő tüskésbőrűek, élő zsákállatok és élő tengeri csigák;
és
  - egyéb állatok, amelyeket azzal a szándékkal készítenek elő, hogy azokat élve szállítsák a végső felhasználóhoz”.

Az 1333/2008 rendelet

- 10 Az 1333/2008 rendelet 1. cikkének első albekezdése a következőképpen rendelkezik:
- „Ez a rendelet az élelmiszerekben felhasznált élelmiszer-adalékanyagokra vonatkozó szabályokat állapít meg a belső piac eredményes működésére tekintettel, ugyanakkor biztosítja az emberi egészség védelme és a fogyasztóvédelem magas szintjét, ideértve a fogyasztók érdekeinek védelmét és az élelmiszerkereskedelem tisztességes gyakorlatát is, miközben szükség szerint figyelembe veszi a környezet védelmét.”
- 11 E rendelet 2. cikke a következőképpen szól:
- „(1) Ezt a rendeletet az élelmiszer-adalékanyagokra kell alkalmazni.

(2) Ez a rendelet nem alkalmazandó az alábbi anyagokra, kivéve ha azokat élelmiszer-adalékanyagként használják:

a) technológiai segédanyagok;

[...]

12 Az említett rendelet 3. cikkének (2) bekezdése értelmében:

„E rendelet alkalmazásában az alábbi meghatározásokat kell még alkalmazni:

a) »élelmiszer-adalékanyag«: bármely olyan anyag, amelyet – tekintet nélkül arra, hogy van-e tápértéke vagy sem – élelmiszerként önmagában általában nem fogyasztanak és nem használnak élelmiszerek jellemző összetevőjeként, továbbá amelynek az élelmiszer gyártása, feldolgozása, elkészítése, kezelése, csomagolása, szállítása vagy tárolása során az élelmiszerhez technológiai célból történő szándékos hozzáadása azt eredményezi vagy ésszerűen elvárhatóan azt eredményezheti, hogy önmaga vagy származékai közvetlenül vagy közvetve az élelmiszer összetevőjévé válnak;

[...]

b) »technológiai segédanyag«: olyan anyag, amely/amelyet:

- i. önmagában nem fogyasztanak élelmiszerként;
- ii. technológiai célból szándékosan használnak a nyersanyagok, az élelmiszerek vagy összetevőik feldolgozásához a kezelés vagy a feldolgozás során; és
- iii. az anyag vagy származékai maradványainak nem szándékos, de technikailag elkerülhetetlen jelenlétét eredményezheti a végtermékben, feltéve hogy e maradványok nem jelentenek egészségügyi kockázatot és nincs technológiai hatásuk a végtermékben;

[...]

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

13 A Microos Food Safety fágalapú termékeket gyárt, köztük a Listex™ P100-at.

14 A 2007-ben kezdődő több nem hivatalos kapcsolatfelvételt követően 2015-ben a Microos Food Safety azt kérte a Bizottságtól, hogy a 853/2004 rendelet 3. cikkének (2) bekezdésével összhangban engedélyezze a Listex™ P100-at az állati eredetű, fogyasztásra kész élelmiszerek fertőtlenítőjeként.

15 Az Európai Élelmiszerbiztonsági Hatóság (EFSA) 2016. július 7-i tudományos szakvéleménye alapján a Bizottság kidolgozott egy rendelettervezetet a Listex™ P100 felhasználásának engedélyezéséről, és benyújtotta azt a Növények, Állatok, Élelmiszerek és Takarmányok Állandó Bizottságának. Mivel e rendelettervezet nem kapta meg a szükséges támogatást e bizottságon belül, a Bizottság 2017 októberében informálisan, valamint a 2018. február 19-i levelében hivatalosan tájékoztatta a Microos Food Safetyt arról a szándékáról, hogy a szükséges politikai támogatás hiányában nem folytatja tovább az engedélyezési eljárást.

- 16 2018. február 26-i levelében a Microos Food Safety arra hivatkozott a Bizottság előtt, hogy a Listex™ P100 nem a 853/2004 rendelet értelmében vett „fertőtlenítőnek”, hanem az 1333/2008 rendelet 3. cikke (2) bekezdésének b) pontja értelmében vett „technológiai segédanyagnak” minősül, és hogy ennél fogva nem tartozik a 853/2004 rendelet hatálya alá.
- 17 2018. április 9-i levelében a Bizottság megismételte azon döntését, hogy nem folytatja a Listex™ P100 engedélyezési eljárását.
- 18 2018. október 15-én a Microos Food Safety felkérte a Bizottságot ezen engedélyezési eljárás folytatására, és miután a Bizottság úgy határozott, hogy nem folytatja az említett eljárást, panaszt nyújtott be az európai ombudsmanhoz, amelyet a 2019. március 4-i határozattal elutasítottak.
- 19 2019. április 25-i és május 9-i leveleivel a Microos Food Safety ismét felkérte a Bizottságot, hogy vizsgálja meg a Listex™ P100 „nem fertőtlenítő technológiai segédanyagként” való minősítését.
- 20 A Microos Food Safetynek, illetve az e társaságot képviselő Public Advice International Foundationnek címzett, 2019. június 17-i két levélben (a továbbiakban: 2019. június 17-i két levél) a Bizottság egyrészt emlékeztetett azon szándékára, hogy nem folytatja a 853/2004 rendelet alapján a Listex™ P100 jóváhagyási eljárását. Másrészt ezen intézmény azt állította, hogy még ha a Listex™ P100 az 1333/2008 rendelet 3. cikke (2) bekezdésének b) pontja értelmében vett „technológiai segédanyagnak” is minősülne, e termék továbbra is a 853/2004 rendelet hatálya alá tartozna, mivel azt fertőtlenítésre használják. Egyébiránt a 853/2004 rendelet 3. cikkének (2) bekezdése alapján semmilyen engedélyt nem adtak ki a Listex™ P100-ra.
- 21 2019. augusztus 16-án a Microos Food Safety keresetet nyújtott be az Európai Unió Törvényszékéhez a 2019. június 17-i két levélben foglalt határozatok megsemmisítése iránt, valamint ideiglenes intézkedés iránti kérelmet terjesztett elő e határozatok – azaz először is a Listex™ P100-nak a 853/2004 rendelet szerinti fertőtlenítőként történő engedélyezése iránti kérelem elutasítása, másodszer e terméknek az 1333/2008 rendelet 3. cikke (2) bekezdésének b) pontja szerinti „technológiai segédanyagként” történő minősítésére irányuló kiegészítő kérelem elutasítása, harmadszor pedig a Listex™ P100 „technológiai segédanyagként” az Európai Unióban való forgalomba hozatala tilalma – végrehajtásának felfüggesztése iránt.
- 22 A 2019. szeptember 26-i Microos Food Safety kontra Bizottság végzésben (T-568/19 R, EU:T:2019:694) a Törvényszék elnöke elutasította a Microos Food Safety által benyújtott ideiglenes intézkedés iránti kérelmet, azzal az indokkal, hogy egyrészt a 2019. június 17-i két levél nem tartalmazott a Listex™ P100 forgalomba hozatalának tilalmáról szóló határozatot. Másrészt e társaságot ugyanakkor nem fosztották meg a bírói jogvédelemtől, mivel először a hatáskörrel rendelkező bíróságok előtt nemzeti szinten vitathatta az érintett jogi aktusokat annak érdekében, hogy ezt követően előzetes döntéshozatal iránti kérelmet terjesszenek a Bíróság elé.
- 23 2019. november 8-án a Bizottság egy dokumentumot küldött a tagállamok állategészségügyi szolgálatainak vezetői részére, azt állítva, hogy a Listex™ P100 a 853/2004 rendelet 3. cikke (2) bekezdésének hatálya alá tartozik, mivel az állati eredetű, fogyasztásra kész élelmiszerek *Listeria monocytogenes* kórokozóval való szennyeződésének csökkentésére irányul. Következésképpen e terméket – annak ellenére, hogy esetlegesen az 1333/2008 rendelet 3. cikke (2) bekezdésének b) pontja értelmében vett „technológiai segédanyagnak” minősül – a 853/2004 rendelet alapján továbbra is engedélyezni kell. Ezenkívül a Bizottság emlékeztetett arra, hogy

a 853/2004 rendelet 3. cikkének (2) bekezdése alapján nem adtak ki engedélyt a Listex™ P100-ra, és hogy az uniós jog nem hagy mérlegelési mozgásteret a tagállamok számára az említett termék „technológiai segédanyagként” történő engedélyezése tekintetében.

- 24 2020. április 27-én a Microos Food Safety az egészségügyi államtitkártól (Görögország) a Listex™ P100-nak az állati eredetű, fogyasztásra kész élelmiszerek „technológiai segédanyagaként” történő görögországi forgalomba hozatalának engedélyezését kérte. E kérelmet ezt követően továbbították a vidékfejlesztésért és élelmzésért felelős minisztériumnak (Görögország), majd a hatáskörrel rendelkező nemzeti hatóságnak, azaz az EFET-nek.
- 25 2020. június 24-i határozatával az EFET igazgatótanácsának elnöke elutasította az említett kérelmet egyrészt amiatt, hogy a görög jogban nincs pontos jogi szabályozás a technológiai segédanyagokra vonatkozóan, másrészt pedig amiatt, hogy az EFSA a 2016. július 7-i tudományos véleményében fenntartásokat fogalmazott meg a Listex™ P100 minősítésével és biztonságával kapcsolatban.
- 26 2020. szeptember 28-án a Microos Food Safety keresetet indított a Symvoulio tis Epikrateias (államtanács, Görögország), a kérdést előterjesztő bíróság előtt ezen 2020. június 24-i határozat megsemmisítése iránt.
- 27 Keresetének alátámasztására a Microos Food Safety arra hivatkozik, hogy először is a 853/2004 rendelet 3. cikkének (2) bekezdése csak az állati eredetű élelmiszerek vágóhidakon történő fertőtlenítésére vonatkozik, másodsor, a Listex™ P100-at a termelési folyamat legutolsó szakaszában, azaz ezen élelmiszerek hőkezelését követően a vágóhidakon kívül történő felhasználásra is szánják, amikor azokat már fertőtlenítették és a darabolásra, valamint a csomagolásra előkészítették, és harmadszor, a Listex™ P100 célja nem a szennyeződés eltávolítása, hanem a szennyeződés megelőzése abban az esetben, ha a *Listeria monocytogenes* kórokozó baktérium jelenléte meghaladja az engedélyezett küszöbértékeket.
- 28 A 2020. december 18-i Microos Food Safety kontra Bizottság végzésben (T-568/19, EU:T:2020:647) a Törvényszék a Microos Food Safety által a 2019. június 17-i két levél megsemmisítése iránt benyújtott keresetet mint elfogadhatatlant elutasította azzal az indokkal, hogy azok egyrészt nem tekinthetők az EUMSZ 263. cikk értelmében vett „megtámadható jogi aktusoknak”, másrészt pedig nem irányulnak kötelező joghatások kiváltására, még ha jogi értékeléseket is tartalmaznak. A Törvényszék egyébiránt megerősítette, hogy a Microos Food Safetyt ugyanakkor nem fosztották meg a bírói jogvédelemtől, mivel a nemzeti hatóságok által elfogadott jogi aktusokkal szemben keresetet indíthatott a nemzeti bíróságok előtt, lehetővé téve így ez utóbbiak számára, hogy az EUMSZ 267. cikk alapján előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekkel forduljanak a Bírósághoz.
- 29 2022. február 7-i dokumentumával az EFET igazgatótanácsának elnöke arról tájékoztatta a kérdést előterjesztő bíróságot, hogy először is úgy kell tekinteni, hogy a Listex™ P100 a 853/2004 rendelet 3. cikke (2) bekezdésének megfelelően „fertőtlenítőként” történő engedélyezést igényel, mivel a termék célja az állati eredetű, fogyasztásra kész élelmiszerek *Listeria monocytogenes* kórokozóval való szennyeződésének csökkentése, másodsor, uniós szintű engedély hiányában az említett termék nem hozható forgalomba „fertőtlenítőként” a 853/2004 rendelet 3. cikke (2) bekezdésének megfelelően, harmadszor pedig ugyanezen termék továbbra is a 853/2004 rendelet hatálya alá tartozna, még akkor is, ha az 1333/2008 rendelet értelmében „technológiai segédanyagként” minősülne. A 2022. február 7-i dokumentum felsorolja azokat az okokat is,

amelyek miatt a Listex™ P100-at nem lehet „technológiai segédanyagnak” minősíteni a fertőtlenítésen kívüli célból, többek között a szükséges bizonyítékok hiánya, valamint az e termék hatásosságával és biztonságosságával kapcsolatos kétségek fennállása miatt.

- 30 A kérdést előterjesztő bíróság úgy véli, hogy a Microos Food Safety keresetét el kell utasítani, mivel egyrészt az uniós jogalkotó célja a 853/2004 rendelet (9) preambulumbekzdésének megfelelően a fogyasztóvédelem magas szintjének biztosítása az élelmiszer-biztonságra tekintettel, másrészt pedig e rendelet 3. cikkének (2) bekezdése – amint az az említett rendelet (18) preambulumbekzdéséből kitűnik – az állati eredetű termékeknek a létesítmények minden típusában történő fertőtlenítésére alkalmazandó, tehát a vágóhidakon kívül is, függetlenül a termelési folyamat szakaszától. Egyébiránt a Microos Food Safety azon érve, amely szerint a Listex™ P100 a szennyeződés megelőzésére szolgál, nem releváns, mivel az ilyen megelőzés a 853/2004 rendelet 3. cikkének (2) bekezdése értelmében vett „állati eredetű termékek felületi szennyeződésének eltávolítását” is jelenti.
- 31 E körülmények között a Symvoulio tis Epikrateias (államtanács) úgy határozott, hogy az eljárást felfüggeszti, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket terjeszti a Bíróság elé:

„1) Úgy kell-e értelmezni a [853/2004] rendeletet, hogy a 3. cikke (2) bekezdésének hatálya alá tartozik (következésképpen a rendelet 11a. cikke alapján a Bizottság előzetes engedélyével hozható forgalomba az uniós piacon) a [Microos Food Safety] Listex™ P100 termékéhez hasonló olyan termék, amely rendelkezik az [EFSA] ehhez kapcsolódó 2016. július 7-i [tudományos] szakvéleményében leírt jellemzőkkel, azt a [Microos Food Safety] állítása szerint a gyártási eljárás utolsó szakaszaiban, a vágóhíd helyiségein kívül alkalmazzák, és az állati eredetű termékek felületi szennyeződésének eltávolítása helyett e szennyeződés megelőzését szolgálja?

Az első kérdésre adandó nemleges válasz esetén:

2) Úgy kell-e értelmezni az [1333/2008] rendeletet, hogy a [Microos Food Safety] fent említett terméke [a rendelet 3. cikke (2) bekezdésének a), illetve b) pontja értelmében] »élelmiszer-adalékanyagnak« vagy »technológiai segédanyagnak« minősül?”

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekről

Az első kérdéstről

- 32 Első kérdésével az előterjesztő bíróság lényegében arra vár választ, hogy a 853/2004 rendelet 3. cikkének (2) bekezdését úgy kell-e értelmezni, hogy az megköveteli a Bizottság engedélyét a Listex™ P100-hoz hasonló olyan termék használatához, amely a *Listeria monocytogenes* kórokozó baktérium állati eredetű, fogyasztásra kész élelmiszerekben való jelenlétének elkerülésére irányul.
- 33 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy a 853/2004 rendelet 3. cikkének (2) bekezdése előírja, hogy az [élelmiszer-vállalkozók] az állati eredetű termékek felületi szennyeződésének eltávolításához semmilyen más szert nem használhatnak, csak ivóvizet, vagy amennyiben a 852/2004 rendelet vagy a 853/2004 rendelet engedélyezi annak használatát, tiszta vizet, kivéve, ha a szer használatát a Bizottság engedélyezte.

- 34 Először is, a 853/2004 rendeletnek „Az [élelmiszer-vállalkozók] kötelezettségei” című II. fejezetében található 3. cikkének (2) bekezdésében említett tevékenységeket és személyeket illetően meg kell állapítani, hogy e cikk általános jelleggel vonatkozik „az [élelmiszer-vállalkozókra]”.
- 35 A 853/2004 rendelet 2. cikkének megfelelően a 178/2002 és a 852/2004 rendeletben szereplő fogalom meghatározásokat kell alkalmazni a 853/2004 rendelet tekintetében. Márpedig a 178/2002 rendelet 3. cikkének 3. pontja akként határozza meg az „élelmiszer-vállalkozót”, mint „az a természetes vagy jogi személy, aki/amely az általa ellenőrzött élelmiszer-vállalkozáson belül felelős az élelmiszerjog követelményeinek betartásáért”.
- 36 A 853/2004 rendelet (18) preambulumbekzdéséből ezenkívül kitűnik, hogy az e rendeletben megállapított szerkezeti és higiéniai előírásokat helyénvaló a létesítmények minden típusára alkalmazni, beleértve a kisvállalkozásokat és a mozgó vágóhidakat. A 852/2004 rendelet 2. cikke (1) bekezdésének c) pontja e tekintetben pontosítja, hogy a „létesítmény” fogalma magában foglalja az „[élelmiszer-vállalkozás] bármely egységét”.
- 37 Ebből következik, hogy a 853/2004 rendelet 3. cikkének (2) bekezdését nem lehet úgy értelmezni, hogy az kizárólag a vágóhidak létesítményeire alkalmazandó, mivel az uniós jogalkotó az „[élelmiszer-vállalkozók]” fogalmának tág meghatározását fogadta el.
- 38 Másodszor, ezt az értelmezést megerősíti az „állati eredetű termékek” fogalom meghatározásának a 853/2004 rendelet I. mellékletének 8.1. pontjában szereplő szövege, amely többek között a vágóhidakon kívül található termékekre vonatkozik, vagyis az „állati eredetű élelmiszerekre, beleértve a mézet és a vért is”. E rendelet 3. cikke (2) bekezdése hatályának a vágóhidakról származó termékeként az állati testekre történő korlátozása tehát ez utóbbi rendelkezés szövegéből sem vezethető le. Az ilyen korlátozás egyébiránt ellentétes lenne az említett rendelet (6) preambulumbekzdésében kimondott célkitűzéssel, amely a fokozott egyszerűsítésre irányul, ugyanazon higiéniai szabályok adott esetben minden állati eredetű termékre történő alkalmazása révén.
- 39 Harmadszor, a „szennyeződés” 853/2004 rendelet 3. cikkének (2) bekezdése értelmében vett fogalmának meghatározását illetően emlékeztetni kell arra, hogy e rendelkezés megköveteli a Bizottság előzetes engedélyét bármely, vízen kívüli anyag felhasználásához az ilyen állati eredetű termékek felületi szennyeződésének eltávolítása céljából.
- 40 A kérdést előterjesztő bíróságnak kétségei vannak a Microos Food Safety azon állításának megalapozottságát illetően, amely szerint a Listex™ P100 célja nem a *Listeria monocytogenes* kórokozó baktériummal való szennyeződés eltávolítása, hanem az ilyen szennyeződés megelőzése, valamint annak elkerülése, hogy az élelmiszerek a tárolásuk során egészen a fogyasztásukig ne lépjék túl az élelmiszerek mikrobiológiai kritériumairól szóló, 2005. november 15-i 2073/2005/EK bizottsági rendeletben (HL 2005. L 338., 1. o.) engedélyezett mikrobiológiai szennyezettségi küszöbértékeket.
- 41 E tekintetben meg kell állapítani, hogy a 852/2004 rendelet 2. cikke (1) bekezdésének f) pontja a „szennyeződés” kifejezést úgy határozza meg, mint „valamely veszély megléte vagy bevitele”. A „veszély” fogalmát pedig a 178/2002 rendelet 3. cikkének 14. pontja akként határozza meg, hogy az „az élelmiszerben vagy takarmányban található biológiai, kémiai vagy fizikai hatóanyag, amely az egészségre károsan hathat”.

- 42 Ebből következik, hogy az uniós jogalkotó nyilvánvalóan az élelmiszerbiztonság magas színvonalának elérését kívánta ösztönözni, amikor a 853/2004 rendelet 3. cikkének (2) bekezdése értelmében vett „szennyeződés” tág fogalmát fogadta el (lásd ebben az értelemben: 2019. szeptember 12-i A és társai ítélet, C-347/17, EU:C:2019:720, 40. pont).
- 43 A Bíróság rendelkezésére álló iratokból kitűnik, hogy egyrészt a *Listeria monocytogenes* kórokozó baktérium mindenütt jelen van a természetben, másrészt pedig, hogy a Listex™ P100-nak szüksége van e baktérium jelenlétére ahhoz, hogy fertőtlenítő hatását kifejthesse. Megállapítható tehát, hogy a Microos Food Safety által hivatkozott, arra irányuló elérhető cél, hogy megelőzze az említett baktériumnak a 2073/2005 rendelet értelmében megengedett magasabb szinteken való kialakulását, a jelen esetben a szennyeződés eltávolításának minősül. A „szennyeződés” fogalmának az előző pontban felidézett tág meghatározásából ugyanis nem lehet arra következtetni, hogy ugyanazon baktérium jelenlétének esetlegesen káros hatása attól függene, hogy e baktérium jelenléte meghaladja-e a 2073/2005 rendelet alapján megengedett szinteket, vagy sem.
- 44 Ezenkívül, amint arra a Bizottság az írásbeli észrevételeiben rámutat, a „szennyeződés” 853/2004 rendelet 3. cikkének (2) bekezdése értelmében vett fogalma magában foglalja a *Listeria monocytogenes* kórokozó baktériumhoz kapcsolódó veszély megjelenésének kockázatát az állati eredetű élelmiszerek előállításának, feldolgozásának és csomagolásának bármely szakaszában, mivel e rendelet 3. cikkének (2) bekezdése nem határozza meg és nem is írja körül azt az időpontot, amikor az ilyen szennyeződést el kell távolítani.
- 45 Ezt az értelmezést megerősíti a 853/2004 rendelet által követett cél, amely – amint azt a (9) preambulumbekkezdése kimondja – a fogyasztóvédelem magas szintjének biztosítása az élelmiszerbiztonságra való tekintettel. Ezenkívül az említett rendelet (10) preambulumbekkezdése erőteljesen bizonyítékát adja annak, hogy a fogyasztók egészsége az uniós jogalkotó elsődleges törekvése, amennyiben megemlíti, hogy „[f]enn kell tartani, és – amennyiben a fogyasztóvédelem biztosításához szükséges – szigorítani kell az állati eredetű termékekre vonatkozó részletes higiéniai szabályokat” (lásd ebben az értelemben: 2019. szeptember 12-i A és társai ítélet, C-347/17, EU:C:2019:720, 43. pont).
- 46 Ennélfogva mind a 853/2004 rendelet általános rendszere, mind annak célja megköveteli a szennyeződés minden forrásának figyelembevételét (2019. szeptember 12-i A és társai ítélet, C-347/17, EU:C:2019:720, 44. pont), mivel az ilyen értelmezés nyilvánvalóvá teszi az uniós jogalkotó azon döntését, hogy a felületek szennyeződésének elkerülésére irányuló különös higiéniai szabályok végrehajtását részesíti előnyben a fertőtlenítők későbbi használatával szemben.
- 47 A fenti megfontolások összességére tekintettel az első kérdésre azt a választ kell adni, hogy a 853/2004 rendelet 3. cikkének (2) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy az megköveteli a Bizottság engedélyét a Listex™ P100-hoz hasonló olyan termék használatához, amely a *Listeria monocytogenes* kórokozó baktériumnak az állati eredetű, fogyasztásra kész élelmiszerekben való jelenlétének elkerülésére irányul.

A második kérdésről

- 48 Az első kérdésre adott válaszra tekintettel nem kell válaszolni a második kérdésre, amelyet arra az esetre tettek fel, ha Bíróság nemleges választ adna az első kérdésre.

A költségekről

- 49 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (hetedik tanács) a következőképpen határozott:

A 2019. június 20-i 2019/1243 európai parlamenti és tanácsi rendelettel módosított, az állati eredetű élelmiszerek különleges higiéniai szabályainak megállapításáról szóló, 2004. április 29-i 853/2004/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet 3. cikkének (2) bekezdését

a következőképpen kell értelmezni:

az megköveteli a Bizottság engedélyét a Listex™ P100-hoz hasonló olyan termék használatához, amely a *Listeria monocytogenes* kórokozó baktériumnak az állati eredetű, fogyasztásra kész élelmiszerekben való jelenlétének elkerülésére irányul.

Aláírások